

Trafik- och kommunikationsministeriet
PB 31
00023 STATSRÅDET

Svenska handelshögskolans (Hanken) utlåtande gällande "Big data"-arbetsgruppens rapport

"Big data"-arbetsgruppen refererar i sin rapport till att modern informationsteknologi möjliggjort uppbyggnad och hantering av databaser som storleksmässigt vuxit exponentiellt över tiden. Denna utveckling aktualiserar, precis som rapporten klargör, frågeställningar av kraftigt varierande karaktär. Svenska handelshögskolan kommenterar rapporten snarast från ett perspektiv relaterat till forskning inom de ekonomisk-merkantila läroämnena.

Många av de frågeställningar som diskuteras är kanske inte helt så nya och unika som rapporten ger vid handen. Inom exempelvis finansiell ekonomi har empirisk forskning i tiotal år opererat med databaser som omfångs- och typmässigt tillhör "big data"-kategorin. På ett mer allmänt plan kan man alltså ställa sig frågan: Vad exakt är nytt och unikt kring "big data"-frågeställningarna i rapporten? Rapporten är inte tillräckligt explicit i detta avseende. På ett generellt plan kan man referera till att "big data"-utvecklingen bidragit till en betydligt snabbare tillgänglighet för datamaterial, till att databaserna har större omfång och bredd samt till att databaserna inkluderar nya typer av observationer (t.ex. kundbeteende i digitala register).

Karaktären hos databaserna karakteriserade som tillhörande "big data"-kategorin aktualiserar viktiga policy - spörsmål från ett ekonomiskt perspektiv. Följande frågeställningar förefaller speciellt centrala och angelägna.

1. Många av "big data"-databaserna har konstruerats av företag för kommersiella ändamål. De är inte öppna för forskningsändamål, såvida forskarna inte köper rättigheter till att utnyttja dessa databaser. Kostnaderna tenderar att stiga till belopp som lätt försvårar eller omintetgör relevant vetenskaplig forskning. Denna fråga kunde diskuteras mer ingående i rapporten.
2. Utnyttjandet av "Big data"-databaserna med fokus på personuppgifter, individuella egenskaper och individuellt beteende står lätt i konflikt med lagstiftningen om skydd av personuppgifter. Frågan diskuteras visserligen, men knappast tillräckligt grundligt om avsikten är att rapporten ska fungera som grund för en nationell strategi.
3. "Big data"-databaserna är planerade att stöda nya och sofistikerade konkurrensstrategier, t.ex. system med olika typer av individualiserad prissättning

baserade på konsumenternas internetbeteende. Det är en utmaning för ekonomisk forskning att evaluera konsekvenserna av dessa nya typer av företagsstrategier. En nationell strategi gällande "big data" borde kunna identifiera dessa frågeställningar samt uttrycka en prioritet för en sådan ekonomisk forskning, som uttröner implikationerna av "big data" - utvecklingen för ekonomisk politik.

"Big data"-rapporten inkluderar en förtjänstfull diskussion kring värdet av brett samarbete beträffande ett effektivt utnyttjande av "big data"-databaser för forskningsändamål liksom därtill associerad infrastruktur. Svenska handelshögskolan understöder på ett övergripande plan dylikt samarbete.

Helsingfors 17.6.2014

Eva Liljeblom
Rektor

Handläggare

Rune Stenbacka
Prorektor, professor